

Hospodářská zvířata: Kolik jich vlastně máme?

V květnu zveřejnil Český statistický úřad údaje ze soupisu hospodářských zvířat k 1. 4. 2011. V naší republice jsou k dispozici výsledky soupisů hlavních druhů zvířat od vzniku samostatného Československa v roce 1918.

Podle časových řad stavů hospodářských zvířat v období od druhé světové války dosáhly počty hlavních druhů zvířat celkem svého maxima jednoznačně v první polovině 80. let. Prasat bylo nejvíce v roce 1981 (5 106 tis. ks), skotu v roce 1982 (3 556 tis. ks), drůbeže v roce 1984 (34 192 tis. ks).

Nejméně po válce a dnes

Pro nejnižší stavy jsou charakteristická dvě období, vedle současnosti ještě období těsně po skončení války. Počty skotu dosáhly minima v roce 2011 (1 344 tis. ks), stavy prasat v roce 1945 (1 724 tis. ks), ale v roce 2011 jsou druhé nejnižší (1 749 tis. ks). Drůbeže celkem bylo nejméně v roce 1946 (8 305 tis. ks). Stavy minimální byly v porovnání se stavy maximálními nižší u skotu o 62 %, u prasat o 66 %, u drůbeže o 76 %.

U krav, prasnic a slepic a dalších druhů zvířat méně početně zastoupených vývoj již nebyl tak jednoznačný. Krav bylo nejvíce v roce 1953, nejméně v roce 2010, přičemž pokles činil přibližně dvě třetiny stavů, prasnic je nejméně v roce 2011, pokles proti maximu v roce 1981 je 70 %. Slepice bylo nejméně v roce 2005, kdy pokles proti maximu v roce 1962 byl také dvou třetinový.

Nejnižší stavy ovcí a beranů byly v roce 2000 a činily necelých 20 % maximálních stavů z roku 1954.

Koní bylo nejméně v roce 1995, a to pouze 4 % stavů z roku 1946.

Aktuální srovnání

Podrobné meziroční změny, zachycující aktuální vývoj stavů nejen jednotlivých druhů zvířat, ale i jejich věkových a užitkových kategorií, popisuje datový soubor ČSÚ.

V chovu skotu došlo k poklesu stavů skotu celkem meziročně o 0,4 %, počet krav vzrostl o 0,1 %. Tyto hodnoty signalizují možnost určité stabilizace chovu, ovšem snížení stavů dojných krav o 2,5 % a naopak zvýšení počtu krav bez tržní produkce mléka o 6,0 % zatím nepotvrzuje očekávání odborníků, kteří předpokládají v souvislosti s růstem farmářské ceny mléka v chovech dojnic oživení. Naopak meziročně vzrostl počet jatečných jalovic v obou sledovaných věkových kategoriích.

Počty prasat celkem jsou meziročně nižší o 8,4 %, počty prasnic o 15,3 %, prasniček o 20,6 %. K poklesu počtů prasat dochází ve všech

věkových a užitkových kategoriích s výjimkou jediné – prasata na výkrm 110 a více kg ž. hm., do které se zařazují i prasnice vyřazené ze základního stáda určené k porážce. Tento výsledek potvrzuje dlouhodobé problémy chovu prasat v naší republice, kdy naši výrobci nejsou schopni konkurovat zahraničním producentům vepřového masa a své chovy postupně likvidují.

Meziroční nárůst počtu ovcí o 6,2 % potvrdil trend zvyšování jejich stavů v posledním desetiletí, obdobný trend je zřejmý i v chovu koz, kde došlo k navýšení stavů meziročně o 7,2 % a také v chovu koní, jejichž počet vzrostl proti loňsku o 4,0 %.

Počet drůbeže celkem se meziročně snížil o 14,4 %. Podstatnou část tohoto poklesu tvoří kuřata na výkrm, u kterých došlo ke snížení stavů o 23,9 %. Rentabilitu jejich chovu, resp. počet brojlerů, v současnosti ovlivňuje vedle vysokých cen krmných směsí i unijní standard pravidel pro intenzivní chovy brojlerů omezující hustotu

chovaných kuřat na ploše tak, aby byly zachovány alespoň minimální požadavky zvířat na welfare.

K poklesu stavů došlo i u dalších druhů drůbeže, u krůt o 2,9 %, kachen o 28,0 % a hus o 3,1 %. Stavy drůbeže však mají s ohledem na jejich krátký reprodukční cyklus největší volatilitu.

V souladu s Uníí

Pravidelně každoročně jsou soupisy hospodářských zvířat prováděny – s výjimkou let druhé světové války – od roku 1930. V současné době je soupis zjišťováním výběrovým, které zcela pokrývá i požadavky unijní (nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1165/2008 o statistice chovu hospodářských zvířat a produkce masa a také v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 138/2004 o souhrnném zemědělském účtu ve Společenství).

Výběr zpravodajských jednotek je prováděn v dostatečném rozsahu tak, aby sloužil vedle získání relevantních informací o stavech zvířat i v regionálním členění také k aktualizaci údajů v Registru farmářů, a tím i k vytvoření kvalitních základních souborů pro specializovanou výběrovou šetření malého rozsahu, kterými se zjišťují informace o užitkovosti v jednotlivých chovech zvířat.

Renata Vodičková
oddělení statistiky zemědělství
a lesnictví

Počet hospodářských zvířat k 1. dubnu 2010 a 1. dubnu 2011

Území: Česká republika	V kusech			
Ukazatel	2010	2011	Rozdíl +,-	Index v %
Skot celkem	1 349 286	1 343 686	-5 600	99,6
Do 1 roku	401 069	393 680	-7 389	98,2
telata jatečná	30 825	26 080	-4 745	84,6
telata ostatní	370 244	367 600	-2 644	99,3
Nad 1 rok a do 2 let	309 853	307 309	-2 544	99,2
býci celkem (vč. volů)	111 534	107 576	-3 958	96,5
jalovice jatečné	7 557	9 208	1 651	121,8
jalovice ostatní	190 762	190 525	-237	99,9
Nad 2 roky	638 364	642 697	4 333	100,7
býci celkem (vč. volů)	17 563	18 053	490	102,8
jalovice jatečné	1 552	2 708	1 156	174,5
jalovice ostatní	68 004	70 400	2 396	103,5
krávy dojně	383 523	373 832	-9 691	97,5
krávy bez tržní produkce mléka	167 722	177 704	9 982	106,0
Prasata celkem	1 909 232	1 749 092	-160 140	91,6
Selata do 19 kg ž. hm.	563 614	508 649	-54 965	90,2
Mladá prasata – 20 až 49 kg ž. hm.	430 192	395 373	-34 819	91,9
Prasata na výkrm (vč. vyřazených kanců a prasnic)	721 018	683 733	-37 285	94,8
Prasata chovná (živ. hm. 50 kg a více)	194 408	161 337	-33 071	83,0
kanci	3 412	2 692	-720	78,9
prasnice celkem	132 799	112 441	-20 358	84,7
prasničky celkem	58 197	46 204	-11 993	79,4
Ovce celkem	196 913	209 052	12 139	106,2
jehničky celkem	21 411	23 990	2 579	112,0
bahnice celkem	103 776	113 273	9 497	109,2
plemenní berani	4 577	5 199	622	113,6
ostatní ovce bez ohledu na věk	67 149	66 590	-559	99,2
Kozy a kozlí celkem	21 709	23 263	1 554	107,2
kozy celkem	13 609	14 028	419	103,1
kozy a kozlí ostatní (bez ohledu na věk)	8 100	9 235	1 135	114,0
Koně celkem	29 887	31 068	1 181	104,0
Hříbata celkem	6 234	6 682	448	107,2
Koně nad 3 roky	23 653	24 386	733	103,1
hřebci	2 317	2 347	30	101,3
klisny	13 924	14 080	156	101,1
valaši	7 412	7 959	547	107,4
Oslí, muly, mezci celkem	190	217	27	114,2
Drůbež celkem	24 838 435	21 250 147	-3 588 288	85,6
Kuřata celkem	17 639 261	14 252 250	-3 387 011	80,8
Slepice	6 215 840	6 137 484	-78 356	98,7
Kohouti	186 779	187 585	806	100,4
Husy, houseři, housata	18 769	18 192	-577	96,9

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: Tabulku v plné verzi najdete na odkazech: [http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/8B001907F4/\\$File/21031104.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/8B001907F4/$File/21031104.pdf)[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/8B00190801/\\$File/21031104pokrac.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/8B00190801/$File/21031104pokrac.pdf)